

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası

Yeni Yazarlar və Sənətçilər Qurumu

BİR XALÇANIN İLMƏLƏRİ

**Azərbaycanda yaşayan xalqların
ədəbiyyat antologiyası**

- * Ləzqi
- * Talış
- * Avar
- * Tat
- * Udin
- * Kürd
- * Dağ yəhudiləri

“MBM” Nəşriyyatı
Bakı - 2008

Yeni Yazarlar və Sənətçilər Qurumu
Association of New Writers and Artists

“İntellektual və **Kulturoloji** Ədəbiyyat Kitabxanası”. № 04

“Bir xalçanın ilmələri”, “MBM” nəşriyyatı, Bakı-2008, 288 səh.

Layihə əlaqələndiricisi, ön söz və ümumi bədii redaktor:
Aydın Xan (Əbilov), *yazıçı-kulturoloq*

Kitab üzərində işləmişlər:

Kələntər Kələntərli, Müzəffər Məlikməmmədov (*ləzgi bölümü*)

Aydın Əhmədov, Günay Şıxəliyeva (*talış bölümü*)

Asiyat Tinayeva, fil. elm. nam. (*avar bölümü*)

Maqsud Hacıyev, professor, fil. elm. dok. (*tat bölümü*)

Georgi Keçaari (*udin bölümü*)

Tahir Əliyev - Süleyman (*kürd bölümü*)

Simax Şeyda (*yəhudi bölümü*)

Azərbaycan Respublikasında əhalinin 90%-dən çoxunu təşkil edən azərbaycanlılarla yanaşı talışlar, ləzgilər, avarlar, kürdlər, udinlər, saxurlar, dağ yəhudiləri, tatlar, ingiloylar, həmçinin başqa azsaylı millətlər və etnik qrupların nümayəndələri yaşayırlar. Onlar tarixən uzunmüddətli birgə yaşayış şəraitində özlərinə məxsus mədəni və folklor ənənələrini qoruyub saxlamışlar. Azsaylı millətlərin, etnik qrupların əlvan mədəniyyəti - folklor və ədəbiyyatı Azərbaycanın mənəvi irsinin ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir. Bu kitabda ölkəmizdə yaşayan azsaylı millətlərin bəzilərinin - ləzgi, talış, avar, tat, udin, kürd, dağ yəhudiləri - ədəbiyyat və folklor nümunələri (azərbaycanca və doğma dillərində) daxil edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyələşdirilən, YYSQ tərəfindən həyata keçirilən “Azərbaycan: müxtəlif mədəniyyətlərin birləşdiyi Ümumi Evimiz” adlı kulturoloji layihənin bir hissəsi kimi nəşr olunan bu kitab ədəbiyyatsevər geniş oxucu kütləsinə ünvanlanır.

ISBN: 978-9952-29-043-2

© Aydın Xan (Əbilov) - 2008
© YYSQ - “İKƏK” - 2008

KÜRD ƏDƏBİYYATI BÖLÜMÜ

Azərbaycan Respublikasında
kürtlərin yaşadıkları ərazilər

Kürlər vaxtilə Kəlbəcər-Laçın iqtisadi-coğrafi rayonuna daxil olan Laçın, Qubadlı ərazisində yaşayırdılar: indi qaçqın şəhərciklərində, qismən də Bakı və Sumqayıtda məskunlaşmışlar. Hazırda Ermənistan Respublikasının işğalı nəticəsində 1 milyona yaxın soydaşımız öz yurd-yuvalarından didərgin düşmüşdü. O cümlədən minlərlə kürd ailəsi indi Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində qaçqınlıq həyatını yaşayır.

DÎLBER

Ey Dîlbera gerden zerî,
Way nazika dêm qemerî,
Qamet ji mûma fenerî,
Wêran ezim, malim xirab.

Ey Dîlbera gerden lefîf,
Way nazika qamet elîf,
Qamet ji reyhana xefîf,
Wêran ezim, malim xirab.

Ey Dîlbera gerden zuzac,
Way nazika mislî zuzac,
Qamet ji reyhana qirac,
Wêran ezim, malim xirab.

Ey Dîlbera qamet misal,
Way nazika dilî hejar,
Te ji xandinê kirim betal,
Wêran ezim, malim xirab.

Ey Dîlberê, way Dîlberê,
Firyad ji destê keserê,
Avik ji ava Kewserê,
Wêran ezim, malim xirab.

Ey Dîlbera gerden zirav,
Dêm şûşeye, tijî gulav,
Ey duxtera bejna zirav,
Wêran ezim, malim xirab.

Çavan ku hiltînî bi meste,
Ew çend ya misrî bi deste,
Li kuştina min te bi qeste,
Wêran ezim, malim xirab.

Tu bi qesta min dikuji,
Tu bi k'ifra di nosojî,
Gelek sotim kirim rijî,
Wêran ezim, malim xirab.

Gelek sotim, kirim kşibab,
Kiryê bi min, sed reng xirab,
Ya leytenî kunrû turab,
Wêran ezim, malim xirab.

Ya leytenî kunrû ve xar,
Wey nazika min te ji dûr,
Bêhiş kirim zilfê di hûr,
Wêran ezim, malim xirab.

Bêhiş kirim zulfê du reþ,
Biskê siyah, bîhnê di xweş,
Ey duxterê, çapik bi meş,
Wêran ezim, malim xirab.

Bêk'êf kirim zilfê du reş,
Biskê siyah, zilfêd qemer,
Eşq û muhbeta min li ser,
Wêran ezim, malim xirab.

Sotim, biraştım bê hesab,
Lê pirsî bo kirme k'ebab,
Kirye bi min sed reng ezab,
Wêran ezim, malim xirab.

Sibhan ji şahê bi tenê,
Xalik li xala gerdenê,
Ez dîn kirim berdam dinê,
Wêran ezim, malim xirab.

Eşqa mezac peyda bûye,
Îro li min dijwar bûye,
Hîvî dikim heqîqiye,
Wêran ezim, malim xirab.

EZ

Îro ji dest husna hebîb sergeste û heyran im ez
Min eşq û muhbet bûn nesîb sewadê sergerdan imlez

Eşqê gelek sewda kirin bê mal û bê mewda kirin
Nûra çira winda kirin Mûsayê Imran im ez

Mûsa ji dest husna bi nûr &tu şêrîniya xalên di hûr
Secde bire ber Kohê Tûr nêzîkî remzê wan im ez

Remzê ku dê dilber bikin carek bi çeşman seyr bikin
Dê kohê Qaf ker ker bikin mecrûhê pir-kovanim ez

Min ah ji dest kovan û qehran min sebr nayêt li sehran
subhetê mewcên di behran qulzemê umman im ez

Qulzem û behrên di heftê agirê eşqê ku keftê
Dê bisojit subhe neftê min diye, pê zanim ez

Min diye muhbet çî reng e sohtim edoja pir-ye'ke
Min mudam dil jê biheng e bi nalîn û efxan im ez

Nalîna teyr û tuyûran kalîna çeng û bilûran
Xulxulên di qesr û qusûran bulbulê xoşxan im ez

Bulbulim daîm dixwînim ez yeqîn ez te bibînim
Dîn dibim sewda dimînim serxoş û sukran im ez

Serxoş û ebter kirim te ji illeta rengzer kirim
Te sotim û ker ker kirim tu agir î buriyan im ez

Agir û pêta di dil da me'neyan daxan ku hilda
Ew kitab naçit du cilda hafizê medhan im ez

Hafizê medh û pesendan rohiya mehbûb û rindan
Bê hesab werbûn di findan satiyê bêcan im ez

Soti me qet pêt û nar ne kuştîme derb lê diyar ne
Min demek sebr û qerar ne nexweşê pir-jan im ez

Nexweşê reng lê nemayî dest li ser falê nihayî
Wan digot ji çavê giyayî kûştîyê e'ynan im ez

Kuştime herdu 'uyûnan yan kî yêd nisbet ji nûnan
Radikit ew qetl û xûnan girtiyê zindan im ez

Girtî me insaf di mîr ne qazî û muftî ve bîr ne
Qeyd kirim kes bê xebîrne bendeyê hicran im ez

Ma di benda firqeta te canfîdayê xidmeta te
Da bibînim rehmeta te nobedarê xanim im ez

Nobedarê qullehê xo dergevanê dergehê xo
Bîne bîr û agahê xo tûleyê asîtan im ez

Tûleyê dergahê yar im şev û rojan nobedar im
Westayê der întîzar im çavrêyê Sultan im ez

Çavrêyê sirra li pêş im meqседа ezlê feniş im
Hicreta Yûsuf dikêşim Ye'qûbê Ken'an im ez

Kor e bo Ye'qûb ji dînê j'perdeya daxa evînê
Ger dibên veke birînê hewceyê Lokman im ez

Wan digot Lokman tebib e gote min xef'endelib e
Şafiyê derdan hebîb e pê bawer û îman im ez

Sond dixwim sa'id û destan kevir û seylêd li bestan
Min bi xom li curhan bebestan be rahet û asan im ez

'Aşîqa rahetya kême e agir û pêta dilê me
Çend hezar medhan dibême muhitê esman im ez

Xwezî min sed ser hebûna sed hezar dev pê ve bûna
Ew hemûl'medhên te bûna hêj bi wan niqсан im ez

Ez kiz û zer bûm ji qehrê dê devêk çibkit ji behrê
Yan du çav çibkin ji sehrê bê dîtina eynan im ez

Sed hezar çav min divêna bayekî perde hilîna
Xet û xal min têr bidîna eşqe qûtî can im ez

Her kesê eşq tê eser kit sed hezar perdan di ber kit
Hemuyan dê ker be ker kit tazî yû 'uryan im ez

Perde çû ez mame tazî dil sirra mehbûb dixazî
Mîn ibadet eşq û bazî bê mey û meyhan im ez

aniya bade û mey tê mexnî yû hem çeng û ney tê
Mîn ji ethorn; qan heye-hey tê serxweş û sukran im ez

Serxoşê ava heyatê meclisa reqs û sematê
Dê çi kim bi sewn û selatê b'kûzê û fîncan im ez

Ew meyê gerden dirêjan şîşe û wan bade rêjan
Mîn nema hiş li nivêjan li deftera dînan im ez

"Mim" û "Hê" aqil vederda sicleya eşqê û derda
Lew qelem anî bi ser da me'fuyê Xufran im ez

AZƏRBAYCANCA YAZAN KÜRD ŞAİRLƏRİ

Şamil Dəlidağ

OLMASAYDI

Dünyanın ürəyi qan ağlamazdı,
Əldən-ələ keçən zər olmasaydı.
Bəşərin qəlbində dərd çağlamazdı,
Pul-zülmü fırladan pər olmasaydı.

Beşi sanamazdıq - dördü bilməsək,
Namərdi sezməzdik - mərdi bilməsək.
Sevinci duymazdıq - dərdi bilməsək,
Zəhmət götürməzdi - tər olmasaydı.

Dayaz bəlli etdi - dərini bizə,
Acı nişan verdi - şirini bizə.
Pis dedi - yaxşının yerini bizə,
Qorxaq bilinməzdi - ər olmasaydı.

Qaranı görəndə - ağı tanıdıq,
Şoranı görəndə - bağı tanıdıq.
Təpəni görəndə - dağı tanıdıq,
Tülkü tanınmazdı - nər olmasaydı.

İnsanın göz yaşı gölə dönməzdi,
Heç kimin əməli felə dönməzdi,
Şamilin qəzəbi selə dönməzdi,
Böhtan olmasaydı, şər olmasaydı.

ÇƏTİN

Həyat həm şirindi, həm acı zəhər,
İçməmək də çətin, içmək də çətin.
Həyat həm zülmətdir, həm aydın səhər,
Seçməmək də çətin, seçmək də çətin.

Əkizləşib ömrün sevinci, qəmi,
Azdır dərdə yanan könül həmdəmi.
Həyat bir sünbüllü, tikanlı zəmi,
Biçməmək də çətin, biçmək də çətin.

Gah sərin, gah şaxta, gah isti, bürkü,
Birəsiz olmayıb əyinin kürkü.
Həyatın dağlardan ağırdı yükü,
Çəkməmək də çətin, çəkmək də çətin.

Həyat yaranandan ikibaşlıdı,
Kimi şad, kimisi gözü yaşlıdı.
Şamiləm, yolları yaman daşlıdı,
Keçməmək də çətin, keçmək də çətin.

TAPA BİLMƏDİM

Mən sənə, dünyaya yetirdim nəzər,
Tay tapa bilmədim, Azərbaycanım.
Arazına bənzər, Kürünə bənzər
Çay tapa bilmədim, Azərbaycanım.

Səninlə fəxr edir bütün el-oba,
Yazsam, sərvətlərin sığmaz kitaba.
İstədim toplayıb alam hesaba,
Say tapa bilmədim, Azərbaycanım.

Sonu var, ömrümüz olsa da ləziz,
Şamiləm, qoynunda bəs nə qoyum iz?
Qurbanın olmağa canımdan əziz,
Pay tapa bilmədim, Azərbaycanım.

GÖRDÜM

Ələk-vələk etdim mən bu dövranı,
Astarını gördüm, üzünü gördüm.
Qənimi olubdu insan, insanın,
Əyrisini gördüm, düzünü gördüm.

Şüşədə olsa da divlərin canı,
Axtarıb tapmadım onu qıranı, -
Zalımın, günahsız eli-obanı,
Yandıran odunu, közünü gördüm.

Öz altından su yeridən samanın,
Pambıqla başları kəsən fərmanın,
Barmağı məkirli ala şeytanın,
Əllisini gördüm, yüzünü gördüm.

Şamil Dəlidağam, bədin, xəbisin,
Yamanlığa, nahaq qana hərisin,
Çoxlarına tələ quran iblisin,
Axırda tələdə özünü gördüm.

LAÇIN

Elə qovrulmuşam çıxıb cızdığım,
Həsretinə dözmək olmur, ay Laçın.
Göynəyir sinəmdə hər bir an dağım,
Min-min zəhmətimiz olub zay, Laçın.

Xəyanətə qurban etdilər səni,
Düşməne verdilər cənnət vətəni.
Qəlbimdə el dərdi, yurdun şivəni,
Olub qəm dəryası, olub vay, Laçın.

Sənsiz didələrim qan ağlayır, qan,
İnan, xilasına hazırım hər an.
Yaralı ürəyim ayrılığından,
Olub qəmlə dolu bir saray, Laçın.

Vətəndə-vətənsiz olmaq bələdi,
Başlara töhmətdir qaçqınlıq adı.
Böyük tanrı olsun xalqın imdadı,
Dərd qəlbimdə olub laybalay, Laçın.

Bircə çiçəyini üzüb-dərməyə,
Şeylanlı kəndimə salam verməyə,
Bir dəfə üzünü gəlib görməyə,
Olaydım bir uçan torağay, Laçın.

Rəfayılam, sənsiz qalmışam yetim,
Torpağına gəlib mən necə yetim?
Gecə də, gündüz də, budur niyyətim,
Şirin canım olsun sənə pay, Laçın.

DEYİL

Min tƏbib tƏkƏlsƏ, loğman gƏlsƏ dƏ,
ƏqidƏsi çürük sağalan deyil.
Qurumuş səhraya suyu tƏksƏn dƏ,
DƏrya ola bilmƏz çağlayan deyil.

Min nƏsihət versƏn zatı qırığa,
ƏdƏbdƏn, Ərkandan çıxar qırağa.
Yarandan qan gƏlsƏ, ƏgƏr sarığa,
XƏbiş onu gƏrsƏ, bağlayan deyil.

Aqil olan dayaq durar elinƏ,
Uymaz bƏdzatların fitnƏ-felinƏ.
Yuvanı versƏlər, şƏrin selinƏ,
Haqdan tikilibsƏ, laxlayan deyil.

RƏfayılam, nƏzƏr yetir ƏslinƏ,
SƏs verƏndƏ sƏs ver haqqın sƏsinƏ.
BƏdcins Əvlad, tƏhmət olar nƏslinƏ,
Ata, baba yolun saxlayan deyil.

BİZİM ELƏ YAZ GƏLƏNDƏ

Gül Ətrini duyar ellər,
Bizim elə yaz gələndə
Gözəlləşir çəmən-çöllər,
Bizim elə yaz gələndə.

Yağış yağır, şimşək çaxır,
Sellər-sular daşır axır.
Göy qurşağı şəfəq taxır,
Bizim elə yaz gələndə.

Buz açılır, əriyir qar,
Könül oxşar güllü bahar.
Nəğmə deyir gözəl quşlar,
Bizim elə yaz gələndə.

Təbiəti etdim seyr,
Rəfayılam, yazdım şeir.
Şair təbim nəğmə deyir,
Bizim elə yaz gələndə

Vidadi Qurbanov

AGLA, TELLİ SAZIM, AĞLA

Geri dönməz bu karvanın, yolu hardan haradı?
Karvanbaşı başın əyib;- Nigarandı, nalandı.
Vətənimiz əsir düşdü, sərvətimiz talandı,
Harda qaldın, ağlamırsan, telli sazım, ağla sən.

Ağbirçəkli anaların sinəsində yara var,
Gülçöhrəli körpələrin taleyində qara var.
Yetim qalmış bu millətim hara getsin... hara var?
Harda qaldın, ağlamırsan, telli sazım, ağla sən.

Ruhlarımız girov qaldı, töhmətini götürdük,
Puça döndü həyatımız, mənasını itirdik.
Qaçqın-köçgün damğasıyla ömrümüzü bitirdik,
Harda qaldın, ağlamırsan, telli sazım, ağla sən.

Köhlən atlar yəhərlənib, boş yəhərdə gəm yeyir,
El-obamız diyar-diyar, pərən düşüb, qəm yeyir.
Naxələflər yurdu satdı, kefin çəkir, dəm yeyir,
Harda qaldın, ağlamırsan, telli sazım, ağla sən.

Nə ölməyə üzümüz yox, yaşamağa haqqımız,
Viran olub yurd yerimiz, talan olub taxtımız.
Gülə bilmir üzümüzə qara gəlmiş baxtımız,
Harda qaldın, ağlamırsan, telli sazım, ağla sən.

Qorqud ruhu yurd yerində qopyz calıb aqlayır,
Ələskərin nur qəbrini ah-nalələr dağlayır.
Qaçaq Nəbi məzarından Boz atını haylayır,
Harda qaldın, ağlamırsan, telli sazım, ağla sən.

Ramiz Qərib

LAÇINIM

Daglar zirvəsində igidlər tacı,
Yağı tapdağına döndü, Laçınım.
Səni unutmağım zəhərdən acı,
Həsretdən ürəyim yandı, Laçınım.

Sərt keçilməz dağlar, bəndlər, bərələr,
Çox ucuz satıldı dərin dərələr.
Qız- gəlinin, qəmin qara hörələr,
Parlayan ulduzun söndü, Laçınım.

Xəritəni cızım baxsın baxarı,
Güləbirdən başlar, üzü yuxarı.
Həkəri çayında sular axarı,
Görənlər cənnət tək sandı, Laçınım.

Uca zirvələrdə Çalbayır dağı,
Minkənddə İstisu, aranı bağı.
Ərinməzdi igidlərin oylağı,
Oylaqların indi qandı, Laçınım.

Qaranlıq dərədən Yeddibölyə,
Meşələrdə ras gələrdim əliyə.
Qorçu-Dambulaqdan, Şəlvə dərəyə,
Obaların şöhrət- şandı, Laçınım.

Hamısın sayarsam, yüz otuz kəndi,
Bir dastana sığmaz bərəsi- bəndi.
Satqın fitnəsilə düşmənin fəndi,
Dəyişdi adını, dandı, Laçınım.

"Qara qapı" deyilmişdi adına,
Səndə getdin oyunların oduna.
Mərd igidlər bir gün çatar dadına,
Qərib balam içər andı, Laçınım.

LAÇIN HƏSRƏTİ

Qocalıq olursa, yaşım yaradı,
Qəriblik ömrümdən, günlər daradı.
Bakıda olarkən çatmadı havam,
Buraya gəldim ki, Laçını dadam.
Verərmə torpağı, havasın duyum,
Tökməklə quyudan, alasan suyun?
Laçın havasını, heç bir məkanda,
Nə yerdə taparsan, nə asimanda.
İsmayılı, gözəl meşə torpağın,
Bizim elə verib, meyvəsin bağın.
Gələn köçkünlərə, açıbdı qucaq,
Sayılır hörmətli, iş bilən qoçaq.
Burda nə deyilmir, yerlidi gəlmə,
Qəribə xoş gəlir, xoş gəldin kəlmə.
Sordum bu diyarda, vardılar xeyli,
İgidlər buraya, salıblar meyli.
Kürdoba yaradıb, salıblar məkən,

Qollarında qüvvə, damarlarda qan.
Söylədim hardadır, məşhur pəhləvan,
Onun görüşünə, biz olaq rəvan.
Dedilər köç edib, qoca pəhləvan,
Gətirməyib bəxti, dəyişib məkan.
Ona rəqib olub, cavan Miraləm,
Bir əlində balta, bir əldə qələm.
Gör necə fəlakət, qərrib bir əldə,
Meydana çıxıblar, əllərdə balta.
Kürdün iki igid, pəhləvan oğlu,
Qəm-qüssə yaratdı, söyləsəm doğru.
Üz-üzə gəlibdir, iki şiri-nər,
Qərrib bir mahalda tapıblar hünər.
Meydan sulayıblar, sağa və sola,
Kiminki dağıla, kiminki dola.
Ucuz qəhrəmanlıq, ucuz ədavət,
Özgələrçün etdik, hər an səxavət.
Qərrib söyləyir ki, gərək pəhləvan,
Girməsin döyüşə, geçərsə zaman.
Əqlin əməyiylə, qazansın hörmət,
Qoysun cavanların, boynuna minnət.
Kürdlərin birliyi, olsaydı yəqin,
Qurardı dövlətin, olardı əmin.

LAÇIN

Dağların qoynunda yurd-yuva salan
Atadan-babadan vətənim Laçın
Namərdin əliylə köçü başladı,
Arada-bərədə itənim Laçın.

Vallah səngər idi daşı , qayası ,
Bizdən yan keçərdi düşmən gülləsi.
Torpağı verdilər "xalqın cəbhəsi"
Yoxdu harayına çatanım Laçın.

Ayazdan büründüm dumana , qəmə
Nadanlar dağ çəkdi ana vətənə
Əsir düşüb gedən , ölüb-itənə
Olmadı qolundan tutanın Laçın

Oğlun Babək idi , qızın da Həcər
Koroğlu qeyrətli Nəbidən betər.
Düşməni azdırıb qol-qola çatar ,
Çıxaydı böyürdən Sultanım, Laçın.

Ay Kamran, kədərdən ürəyim əsir,
Günlər qovhaqovda , aylar tələsir.
Olaydım vətənə torpağ şələsi,
Əkəydi sinəmdə kotanım, Laçın.

Validə Arzumanlı

GÖZ YAŞIMDAN SU İÇİB

Boz qayada boy atıbdır bir çiçək,
O çiçək də göz yaşımdan su içib.
Öz tacında saralıbdır al ləçək,
O, çiçək də göz yaşımdan su içib,
Özünə də hicranımdan don biçib.

Tumurcuğu daş bağrını dəlibdi.
Bu gül mənim görüşümə gəlibdi?
Köksü üstə qara xalla gəlibdi,
O, çiçək də göz yaşımdan su içib,
Özünə də hicranımdan don biçib.

Tumu düşsə, torpaq odsuz yanardı,
Validə də el dərđini qanardı.
Laçınlı qış fəsli bahar sanardı,
O, çiçək də göz yaşımdan su içib,
Özünə də hicranımdan don biçib.

BU YARA

Uşaqlığın daş izi var dizimdə,
Köz tutmayan nə yaradı bu yara?!
Qəhər yağır, qəm cücərir izimdə,
Köz tutmayan nə yaradı bu yara?!

Yaman əsdi cəhənnəmin küləyi,
Parçaladı həyat dolu ürəyi.
Küsgün baxır gəncliyimin diləyi,
Köz tutmayan nə yaradı bu yara?!

Can-qəfəsdən ayrı düşdü hər yana,
Tanrı qulu nədən quldu şeytana?!
Ölkəmizdən qan çiləndi dövrəna,
Köz tutmayan nə yaradı bu yar

Validə də qurban olsun qurbana,
Laçın adlı yurdu talan, ay ana.
Göz yaşımız buxarlanır ümmana,
Köz tutmayan nə yaradı bu yara?!

MÖHTAC EYLƏDİ

Bir od düşdü sinəmizin dağına,
Yağı bizi,dağa möhtac eylədi!
Sar qonubdur Laçınımın bağına,
Kim bülbülü bağa möhtac eylədi!

Eh,bədəndə ruhu belə böldülər,
Qoca-cavan min əzabla öldülər,
Tanrım, vəhşət, dəhşət, zülm gördülər,
Kim sol əli sağa möhtac eylədi!

Validənin kəsilibmi sorağı?
Getdi bada ömrünün hər varağı.
Həkəriyə həsrət,təşnə dodağı,
Libasını ağa möhtac eylədi.

Səbahəddin Eloğlu

RÜBAİLƏR

Bənnə gərək daş sındıra, daş yara,
Daş altında daşda dedim Daşyara.
Daşyar dedi: - Daş yarmaqdan Daşyarın,
Qabar əlin daşlar edib daş yara.

Yandım ki, yandırım yana biləni,
Yananda yananla yana biləni.
Yanmayan yandırılmaz, yanma yanmaza,
Yanmaza yandırma yana biləni.

Qoymayın almazla yara Almazı,
Onsuz da öldürür yara Almazı.
Almazın yarasın almaz yaranmaz,
Qorxuram sındıra yara Almazı.

Ürək gərək boşala hey, dola hey,
Aç zülfünü, sal boynuma, dola hey.
Qurban olum o yara ki, yar gözü,
Yar yolunu gözləyəndə dola hey.

Görən yar bağına gəldimi Didə,
Yar bağın gülünü dərdimi Didə.
Yar dərdi dərdimə dərd artırıbdır,
Varmı bir dərd əhli dərdimi didə?

Gözələ özünü gözlə demişəm,
Gözün görən qədər gözlə demişəm.
Sözümün sədası çıxmasın deyə,
Gözələ çox sözü gözlə demişəm.

Azər Güləliyev

ŞEYLANLI ŞEİR BULAĞIYDI

Laçının mərd kəndi idi,
Şeylanlı şeir bulağıydı!
Güney qaya quzey meşə,
"Həkəri çay" qırağıydı,
Şeylanlı şeir bulağıydı!

Gül qoxusan qana çəkdik,
Dağ havasın cana çəkdik,
Çeşməsindən suyun içdik,
Söz bitirən gül bağıydı,
Şeylanlı şeir bulağıydı!

"Ağ Şəlalə" telləri tək,
Tel-tel idi şair ürək,
Dağlarına verdik kürək,
Qaya ilham çırağıydı,
Şeylanlı şeir bulağıydı!

Dağ zirvəsi yaxın aya,
Zirvəsindən aldıq maya,
Qalxdı ordan qartal qıya,
Zirvə şair dayağıydı,
Şeylanlı şeir bulağıydı!

Xatırladım o gülzarı,
Saça yağdı dərdin qarı,
Orda sevdim gözəl yarı,
O vaxt ömrün gənc çağıydı,
Şeylanlı şeir bulağıydı!

Azər, girov qaldı Laçın,
Qarabağa yollar açın,
Yurdda görəm elin köçün!
Bu da şair sorağıydı,
Şeylanlı şeir bulağıydı!

ÖLÜM ADLI VERGİSİ VAR DÜNYANIN

İnsanların əli ilə qurulan,
Cah-cəlalı, hörgüsü var dünyanın.
Qəlbi açan, hərdən edən pərişan,
Mənzərəsi, sərgisi var dünyanın.

Bulağı var, meşəsi var, çölü var,
Tikanı var, qanqalı var, gülü var,
Köhnəsi var təzəsi var, tülü var,
İti uclu süngüsü var dünyanın.

Kasıbı var, varlısı var, bəyi var,
Alimi var, aqili var, səyi var,
Gəl-gəli var, get-geti var, həyi var,
Qanlar salan sevgisi var dünyanın.

Bahar-yayla payızı var qışı var,
Aran-dağla qayası var, daşı var,
Gecə gündüz, quru ilə yaşı var,
Gör neçə cür bölgüsü var dünyanın.

Azər niyə hicran sazın çalması?!
Haray-həşir yerə-göyə salması?!
İnsan ona borclu deyə qalması,
Ölüm adlı vergisi var dünyanın.

İSTƏYİR

Hicran qandalında çürüdü canım,
Könlüm öz dağların görmək istəyir!
Çıxıb zirvələrdən dünyaya baxıb,
Cənnət təbiətin süzmək istəyir!

Ağ sürünü gələn kimi sağaydım,
Güneyində çaşır gəzib yığaydım,
Kaş yağış olaydım, yurda yağaydım,
Əlim bənövşələr üzmək istəyir!

Azərəm, ürəyim şırım-şırımdı!
Laçınsız canım da, qardaş, yarımdı!
Əzab dayağımdı, dərd də barımdı,
Qürbət ürəyimi əzmək istəyir!